

Döme Barbara

A NAP, AMIKOR KEREK ETELKA KIHUZAKODOTT

Akkor sem fogok egyedül megdőglenni, sziszegem, és a sarokba vágom a vérnyomásmérőt. Ez is pont most romlott el, amikor mindjárt agyvérzést kapok. Tízszer mértem meg a vérnyomásmérőt az elmúlt órában, és mindig azt jelezte, alacsony. Hülyeség, úgy lüktet a fejem, mint az izzó láva. A derekamról, a vércukromról, a pajzsmirigyemről, az emésztésemről meg a szívemről nem is beszélek. Nem panaszkodom, nincs értelme, úgysem érdekel senkit.

A múltkor azt mondja a házi orvos: nem foglalkozik velem, belefáradt, hogy nem hiszek neki. Adott egy csomó beutalót, menjek el ide, meg oda, akkor majd kiderül, mitől keserű a szám, meg tényleg van-e daganat a beleimben. Elpanaszoltam, hogy egy hónap alatt öt kilót fogytam, ami szerintem nagy bajra utal. Azt vágta a fejemhez, teljesen normális ennyi fogyás, ha nem eszem. Hát persze, hogy nem eszem, feleltem, maga sem enne, ha állandóan keserű lenne a szája. Azt válaszolta, én vagyok keserű, nem a szám, az összes betegséget csak képzelem. *Vegyen egy hörcsögöt vagy egy aranyhalat, gúnyolódott, akkor nem lesz egyedül, és magával sem foglalkozik annyit. Minden baja elmúlik.*

Úgy bevágtam az ajtót, hogy zengett a rendelő. A beutalókat persze elraktam, arra gondoltam, azokra mindenképpen szükség lesz egy alapos kivizsgáláshoz. Másnap bosszúból kiírtam az internetre az igazságot, amit eddig titkoltam: a házi orvosom évek óta szándékosan ír fel nekem rossz gyógyszereket, hogy megmérgezzem. De én rájöttem, és nem szedtem be őket. Azt hiszem, mindez visszajuthatott a doktor fülébe, mert harmadnapra üzent a szomszédasszonnyal, ha nem fejezem be a rágalmazást, börtönbe csukat, még akkor is, ha bolond vagyok és hetvenéves.

Másnap felhívtam az egyetlen fiamat Londonban. *Eddig nem akartalak terhelni, mondtam, de most, hogy nagy a baj, kénytelen vagyok elmondani. Janókám, lehet, hogy rákos vagyok. Gyere haza, ha el akarsz tőlem búcsúzni.* A fiam arról faggatott, miből gondolom, hogy beteg

vagyok. Soroltam. Képes volt azt mondani, egy hete is beképzelttem valamit, és hogy neki nincs ideje erre, értsem meg, el kell tartania a feleségét meg a két gyerekét, és Londonban egyébként sem ment neki könnyen a beilleszkedés, örül, ha most már végre van egy jó állása, nem mehet el szabadságra. *Na, jól van, mondtam, akkor majd elkapar az önkormányzat, vagy maradok a föld tetején, úgysem érdekel senkit.*

Anyukám, küldök pénzt, keress egy jó pszichológust, és menj el hozzá, biztosan tud segíteni, meglátod, minden bajod elmúlik, mondta a fiam, aztán már le is tette a telefont. A pénzt tényleg elküldte, de azóta sem hívott fel. Nem számít, majd elkapar az önkormányzat. A pénzt végül a béltükrözésre költöttem.

Az meg úgy volt, felhívtam az sztk-t, hogy bejelentkezzek. A recepció azt állította, csak fél év múlva kerülhetek sorra, annyi a beteg. De addig elvisz a rák, sóhajtoztam. Erre ajánlott egy maszek doktort, aki csinál béltükrözést meg gyomortükrözést.

Ott legalább kapsz érzéstelenítőt, mondta a szomszédasszonyom, Terka, amikor elpanaszoltam neki, mit érek. Jaj, Etusom, hogy én mit éltem át az sztk-ban, mesélte. Majd szétszakadtam a tükrözésnél. Az ájulás határán voltam a fájdalomtól. De hát nekem nincs londoni gyerekem, aki fizetné a maszek orvost. Jól teszed, hogy magánrendelésre mész, legalább nem ölnek meg. Engem meg elkísért a nagyobbik unokám az sztk-ba, végig fogta a kezemet. Többet ért az, mint a pénz. De hát Etusom, mit tehetsz te arról, hogy nem foglalkozik veled a fiad. Miközben sorolta, arra gondoltam, rohadt Terka, ez is csak engem tud a szájára venni, többet nem hívom be kávézni, ott egye meg a fene.

Végül elmentem a maszek belgyógyászhoz. Mondtam szépen a bajaimat: keserű a szám, meg lefogytam, daganatra gyanakszom. Azt is elmeséltem neki, a házi orvosom évek óta mérgez, hogy eltegyen láb alól, mert gyűlöli az öregeket. *Nem félek én a haláltól, drága főorvos úr, mondtam neki, de jobb a bizonyosság, akkor legalább elrendezhetem a dolgaimat.*

A főorvos mosolygott és megsimogatta a vállamat. *Mindjárt kiderül az igazság, tette hozzá, de nem kell előre a legrosszabbra gondolni. A vérképe egyébként is kiváló, a húszévesek is megirigyelhetnék.*

Amíg az orvos beszélt, észrevettem az asztalon álló fotót. *A családja?, kérdeztem.*

Igen, mosolygott újra. A lányom hétéves, a kisfiam három. Nemrég költöztünk a városba, nagyon jól érezzük itt magunkat, csak a nagyszülők hiányoznak. A béltükrözés alatt végig arra gondoltam, a jó sorsom nem véletlenül küldött ide.

Ja, hogy végül mi lett a béltükrözés eredménye? Negatív, meg a másik tíz vizsgálaté is, amire elmentem, mert nem akartam beletörődni, hogy semmi bajom nincs, amikor folyton keserű a szám. Vagyis két napja már nem az, mivel rájöttem, hogy a nyelvemen gomba van, és elkezdtem gombaölő szert szedni, amit pár hónapja a szomszédasszonyom adott. Korábban ő is ezt szedte. Az interneten olvastam, hogy a gomba okozhat keserűséget, ezért kezdtem el szedni a gyógyszert, és láss csodát, bevált. Az a sok hülye orvos biztosan nem hinné el, ha elmesélném nekik, hogy magamat kezeltem ki a bajból. A drága főorvos is mosolygott, amikor eldicsekedtem neki, azt javasolta, többet ne szedjek be olyan gyógyszert, amit nem szakember írt fel. Én is mosolyogtam, arra gondoltam, tudom én, mit csinálok, te meg csak legyél kedves, hogy ne csalódjak benned. A főorvoshoz azért mentem vissza, hogy megköszönjem neki a béltükrözést. Arra gondoltam, nem árt kicsit összelelegedni vele, mielőtt végrehajtom a tervemet. Megpuoltam egy libát, szép nagy mája volt, gusztusosan becsomagoltam és elvittem a magánrendelésére. Meglepődött, amikor meglátott, azt mondta, nem várt, mivel nem jelentkeztem be. De aztán beljebb tessékelte a rendelőjébe, nyilván észrevette a hatalmas csomagot, amit cipeltem. Nem sajnálom tőle, megérdemli. Jól elbeszélgettünk. Elmeséltem, hogy itt lakom a szomszéd faluban, egyedül vagyok, mint a kisujjam. A fiam és az unokáim Londonban, ha meghalok, senki észre sem veszi. A főorvos nagyon kedves volt, vigasztalt, hogy ilyen nagymamát szeretne mindenki, mint én vagyok, még az ő gyerekei is. Vagyis a saját gyerekeit nem pont így mondta, de utalt rá. Jól elszaladt az idő, összebarátkoztunk, azt mondta, bármikor szívesen lát a magánrendelésén. Aztán kacsintott – úgy láttam –, szerintem arra gondolt, hogy nem csak a rendelőben látna szívesen. Jaj, dehogy akart kikezdeni velem, vén vagyok én már az ilyesmihez.

Mire hazazötyögtem a vonattal, kitaláltam a következő lépést. Olyan ez, mint a Ki nevet a végén társasjáték, ha ügyesen lépegetek, biztosan én érek először a célba. Jaj, de sokat játszottam ilyet a nagyobbik unokámmal, mielőtt az apja elvitte tőlem Londonba. De most minde-

nért megfizet. Otthon azonnal munkához láttam. Elővettem egy szép levélpapírt, a tetejére nagy betűkkel felírtam: VÉGRENDELET. Tömören fogalmaztam. A lényeg, hogy a fiamat kitagadom az örökségből, amiért nem törődik velem és azt híreszteli fűnek-fának, hipochonder vagyok. Bolondokházába akar juttatni. Pedig egyáltalán nem vagyok őrült, csak rengeteg nyavalya gyötör. A vagyonom felét a két unokámra hagyom, a másik felét pedig a drága főorvos úrra és a családjára, akik a bajban mellettem álltak. Az uram elég szép vagyont hagyott rám, a takarékszámlánkon tízmillió forintot, és itt van ez a ház is, ami ér vagy negyven milliót. Jó kis örökség ez, örülhet majd a főorvos úr meg a családja. Biztosan összevissza csókolnak, ha megmondom nekik, gondoltam. Aztán szépen összehajtogattam a papírt, betettem egy borítékba, arra is ráírtam: VÉGRENDELET, betettem az iratos szekrénybe a többi fontos papír mellé.

Ezután gondosan megmosakodtam, felvettem az ünneplőmet a szebbik cipőmmel. Amikor tükörbe néztem, elégedett voltam, még mondtam is magamnak: *Kerek Etelka, te aztán jól kihuzakodtál.*

Majdnem hét óra volt, amikor a kórházhoz értem, nem volt nehéz kideríteni, hol lakik a főorvos. Az egyik ápolónő ötezer forintért mindent elmondott, még azt is, melyik busz visz a házig. Könnyen odataláltam. Gazdag lehet a főorvos, ha ilyen luxusra telik neki, gondoltam, amikor megálltam az óriási ház előtt. Kicsit elbizonytalanodtam, elég lesz-e ide az én szerény örökségem. Aztán vettem egy mély levegőt, és becsöngettem. Gyerekzsivaj hallatszott. A főorvos nyitott ajtót, bevallom, nem rá számítottam. Meglepődött, és azt kérdezte, mit keresek nála. Én meg erre: mit keresek itt, hiszen a főorvos úr mondta, mindig szívesen lát, és hogy ilyen nagymamát szeretne a gyerekeinek. Ezért most ideköltözöm, itt a bőröndöm, mutattam neki. Ja, igen, azt nem mondtam, otthon összezsomagoltam a legfontosabb dolgaimat, ne kelljen állandóan rohangálnom tiszta ruháért. A főorvos nem jutott szóhoz, én ettől még inkább megtálo-sodtam, és elmondtam neki, ráhagyom a vagyonomat, mivel mától ők lesznek az új családom. Nem csókolt összevissza, ahogy számítottam rá, ehelyett megfogta a karomat, kiráncigált az ajtóból az udvarra, és azt suttogta, most azonnal tűnjek el, mielőtt kihívja a rendőrséget. Azt is mondta, megüti a bokáját, aki egy bolond öregasszonynak kiadta a

címét. Utánam kiabálta: *már a rendelőben is megmondtam, keressen fel egy pszichiátert, de maga ott sem akarta meghallani.*

Ez meg mit beszél, motyogtam, már ő is bolondnak gondol. Akkor most mi lesz velem, ki lesz az új családom?

Nem tudom, hogyan jutottam haza, mentem, mint valami félkegyelmű. Otthon bezártam magam után a kaput, és első dolgom volt, hogy eltépjem a végrendeletet. Elővettem az uram eldugott pálinkáját, és mire elfogyott, kitaláltam, hogyan büntetem meg a főorvost.

Hajnali háromkor óracsőrgésre riadtam. Zúgott a fejem a sok pálinkától. Felöltöztem, ittam egy kávé, mindezt tizenöt perc alatt. Pillanatokon belül az utcán voltam, és lopakodva elindultam, hogy senki ne vegyen észre. Sietnem kellett. Mielőtt kivilágosodott, hazaértem.

Délig ágyban voltam, akkor is csak a szomszédasszony jajveszékelésére ébredtem fel. *Etus, Etus, ordibálta, gyere ki, borzalmas dolog történt.* Kitántorogtam a kapuba. *Te meg beteg vagy,* kérdezte, miután meglátta, hogy még mindig hálóing van rajtam. *Hasogat a derekam, hazudtam.*

Akkor te nem is tudod, folytatta, valami örült az éjszaka levágta a kakasok fejét a faluban, minden csupa vér. Az emberek bezárkóztak, a rendőrség a tettes után kutat. Menj, zárd kulcsra te is az ajtót, mondta, és befelé tuszkolt az udvarra. Bementem a konyhába, a sparhelten óriási fazék állt, megtöltöttem vízzel, és megkavartam a benne úszkáló több tucat kakasfejet.

Dédanyám boszorkány volt, mindenki tudta róla a faluban. Sokat mesélt nekünk, egyebek mellett azt is, hogy aki kakasfejből készült főzetet iszik, örökre megkeseredik az élete. Azt mondják, így tett tönkre egy csomó embert a környéken. Arra gondoltam, ha neki bevált, nekem is működhet a főorvosnál. Majd azt mondom neki, húslevest hoztam békülésképpen. Hadd egye csak meg, aztán legyen örökre olyan keserű a szája íze, mint nekem volt, amikor tönkretette az életem. A kakasfejeket még három órán át kevergettem, aztán a lábast lehúztam a tűzhelyről, és visszadőltem a vetetlen ágyra.

Orrfacsaró bűzre ébredek, mint amikor rohad valami a közelben. A fejem megint lüktet. Keresem a vérnyomásmérőt a sarokban, ahová előző este hajítottam mérgemben. De se a szoba sarkát, sem a mérőt

nem találom. Nem értem, mi történik, ahogy jobban körülnézek, ismeretlen minden. Biztosan álmodom, mostanában folyamatosan rémképek gyötörnek éjszakánként. Megdörzsölöm a szememet, de semmi, csipkedem az arcomat, nagyon is érzem. Valaki szólít, hátra nézek. Dédanyám régi konyhájában vagyok, ő is ott van, a tüzes sparhelt tetején ül a rotyogó kakasfejek mellett. *Mi ez?, kérdezem tőle.* Nagyot kacag, és azt mondja: *a pokol. Elég a hülyéskedésből, fakadok ki, fel akarok ébredni. Nem álmodsz, mondja, a pokolra jutottál azért, amit tettél.*

De hát mit tettem, levágtam pár kakas fejét? És egyébként is, csak a halottak jutnak a pokolra, én meg még élek.

Mindenben tévedsz, folytatja dédanyám. Nem a kakasok fejét vágtad le, hanem a főorvost akartad megölni, de elkaptak, mielőtt levághattad volna a fejét. A rendőrségi fogdában agyvérzést kaptál, meghaltál, és most itt vagy a pokolban. Betegek voltak az ereid.

Hallgatom, amit mond, és nézem, ahogy a sparheltről lelógó lábát lóbálja. Elégedetten mosolygok, és arra gondolok, végül mégiscsak nekem lett igazam, nem vagyok hipochonder, ha elvitt egy agyvérzés.

Tóth Sándor V. osztályos diák lelkicsokra, 1964.